

Toneellezen - Het verkeerde geluid

Vier leerlingen oefenen hun boekpresentatie voor de Kinderboekenweek. Liv leest een spannend verhaal voor en Ilyas verzorgt de geluidseffecten. Alleen klinken zijn geluiden telkens heel anders dan de anderen verwachten.

4 rollen

ongeveer 8 minuten

zonder materialen

thema: Spot aan!

Het verkeerde geluid

Situatie, rollen en woorden vooraf

1

Situatie

Vier leerlingen oefenen hun boekpresentatie voor de Kinderboekenweek. Liv leest een spannend verhaal voor en Ilyas verzorgt de geluidseffecten. Alleen klinken zijn geluiden telkens heel anders dan de anderen verwachten.

2

Rollen

Sem – De presentator. Hij wil dat de repetitie netjes en op tijd verloopt.

Yara – De schrijver van het verhaal. Zij is trots op haar spannende zinnen en wil dat de sfeer precies klopt.

Ilyas – De geluidenmaker. Hij heeft zich goed voorbereid en voert iedere aanwijzing heel precies uit.

Liv – De voorlezer en assistent. Zij leest het verhaal spannend voor en probeert te ontdekken wat er misgaat.

3

Woorden vooraf

Geluidseffect – Een geluid dat een verhaal of voorstelling echter of spannender laat klinken.

Aanwijzing – Informatie die vertelt wat iemand moet doen.

Dreigend – Alsof er iets gevaarlijks of spannends gaat gebeuren.

Tip: lees eerst samen de situatie en bespreek de rollen.

Het verkeerde geluid

pagina 1

- SEM:** Welkom bij de laatste repetitie van onze boekpresentatie. Over twintig minuten zit de zaal vol. Dus graag zonder paniek, zonder ruzie en vooral zonder verrassingen.
- YARA:** Mijn verhaal heet De verrassing onder de trap. Een verrassing hoort er dus een beetje bij.
- SEM:** In het verhaal, ja. Niet tijdens de repetitie.
- LIV:** Ik heb mijn voorleestekst. Ilyas heeft de geluiden klaar. En Yara heeft de aanwijzingen op kaartjes gezet.
- YARA:** Ik had weinig tijd, dus ik heb de belangrijkste zinnen uit mijn verhaal op de kaartjes geschreven.
- ILYAS:** En ik heb bij iedere zin een passend geluid bedacht. Twee keer gecontroleerd.
- SEM:** Mooi. Liv leest, Ilyas doet de geluiden, Yara let op de sfeer en ik zorg dat alles netjes verloopt.
- YARA:** Dat laatste klinkt nu al spannend.
- SEM:** Begin maar.
- LIV:** Het was midden in de nacht. Mila stond alleen in de gang. Boven haar kraakte de trap. Toen hoorde ze voetstappen. Langzaam. Dichterbij. Haar hart bonsde.
- ILYAS:** BOEM! BOEM! BOEM! BOEM!
- SEM:** Stop!
- YARA:** Mijn verhaal speelt zich af in een huis, niet op een bouwplaats.
- LIV:** Ik voelde die laatste bons in mijn schoenen.
- ILYAS:** Op mijn kaartje staat: 'Haar hart bonsde.' Dus ik deed een bons.
- YARA:** Eén zachte bons! Niet alsof haar hart door de vloer slaat.
- ILYAS:** Er staat nergens 'zacht'.
- SEM:** Dan schrijven we dat erbij: zacht tromgeroffel. Probleem opgelost.
- LIV:** Zal ik opnieuw beginnen?
- SEM:** Graag.
- LIV:** De voetstappen kwamen dichterbij. Haar hart bonsde.
- ILYAS:** boem... boem... boem...
- YARA:** Ja. Precies zo.
- SEM:** Doorgaan voordat er opnieuw iets instort.
- LIV:** Mila hield haar adem in. Onder de trap bewoog iets. Alles was doodstil. Toen brak de stilte.
- ILYAS:** KRRRRRAAK!
- SEM:** Wat was dát?
- YARA:** Volgens mij is de stilte zojuist door het raam gevlogen.
- ILYAS:** Brekend glas.
- LIV:** Waarom brekend glas?
- ILYAS:** Omdat de stilte brak.
- YARA:** Er breekt niet echt iets. Het betekent dat er ineens weer geluid kwam.

Het verkeerde geluid

pagina 2

YARA: Wat staat er op het volgende kaartje?

ILYAS: 'Een dreigend geluid zwelt aan.'

SEM: Dat lijkt duidelijker.

ILYAS: Daarom heb ik een ballon gekozen.

LIV: Een ballon?

ILYAS: Die zwelt prachtig aan. En als hij knapt, schrikt de hele zaal.

YARA: Natuurlijk heb jij een ballon gekozen.

SEM: Weg met 'zwelt aan'. We houden het bij: laag brommen, steeds harder.

ILYAS: Dat kan ik.

LIV: Dan proberen we het slot.

SEM: Nog één keer goed. Daarna gaan we naar de zaal.

LIV: Mila knielde en keek onder de trap. *De ogen kwamen dichterbij. Een zacht, laag geluid klonk.*

ILYAS: *brrrrrrr...*

YARA: Iets harder.

ILYAS: *BRRRRRRRR...*

LIV: *Het geheim sprong uit de schaduw. Geen monster. Geen spook. Alleen een verdwaalde kat.*

SEM: Goed. Dan stopt het geluid en volgt het applaus.

ILYAS: Op mijn laatste kaartje staat: 'De zaal barst los.'

YARA: Geef hier.

ILYAS: Waarom?

LIV: *Omdat jij daar vast geen applaus bij hebt bedacht.*

ILYAS: *Jawel. Eerst een explosie en daarna applaus.*

SEM: *Geen explosie.*

ILYAS: *Een kleine dan?*

YARA: *Er komt gewoon te staan: 'Hard applaus.'*

ILYAS: *Duidelijk.*

LIV: *En wat doen we met jouw explosiekaart?*

YARA: *Daar schrijf ik op: 'Alleen gebruiken als de voorstelling écht ontploft.'*

ILYAS: *Letterlijk of figuurlijk?*

Het verkeerde geluid

pagina 3

ILYAS: Dan moet dat niet als geluidsaanwijzing op mijn kaartje staan.

SEM: Jij hebt die kaartjes geschreven, Yara.

YARA: Ik schreef wat er in de scène gebeurt. Niet welk geluid hij precies moet maken.

ILYAS: Ik heb geen knopjes. Ik heb mijn stem en mijn handen. Maar verder klopt het.

LIV: Dan maken we het duidelijker: na een korte stilte klinkt één zachte tik.

SEM: Goed. Dat kan niemand met een gebroken raam verwarren.

ILYAS: Geef mij een kans.

SEM: Nee. En niemand wijkt nog van de nieuwe aanwijzingen af.

LIV: Dan ga ik verder.

LIV: Mila zette een stap vooruit. Onder de trap zag ze twee glanzende ogen. De spanning steeg.

ILYAS: PING!

SEM: Nee.

ILYAS: Jawel.

YARA: Waarom klinkt er een liftbel in mijn griezelverhaal?

ILYAS: De spanning steeg. Dus iets ging omhoog.

LIV: Spanning kan niet met de lift.

ILYAS: Waarom staat er dan dat ze stijgt?

SEM: Wacht eens. Pak het script erbij.

YARA: Hier. 'De spanning steeg.'

SEM: En op het kaartje staat precies dezelfde zin.

LIV: Net als 'haar hart bonsde' en 'de stilte brak'.

ILYAS: Precies. Ik doe gewoon wat er staat.

YARA: Mijn mooie verhaalzinnen zijn dus niet duidelijk genoeg als aanwijzing.

SEM: Mooie zinnen horen in het verhaal. Op een geluidskaartje moet precies staan wat iemand moet laten horen.

LIV: En Ilyas leest niet slecht. Hij leest juist heel precies.

ILYAS: Eindelijk iemand die snapt dat ik gewoon doe wat er staat.

YARA: Goed. Dan veranderen we deze ook. Wat moet er klinken wanneer de spanning stijgt?

ILYAS: Iets laags en zachts dat langzaam harder wordt.

SEM: Schrijf op: zacht, laag brommen. Steeds iets harder.

LIV: Dat klinkt een stuk minder als een lift.

ILYAS: En een stuk meer als een echt geluidseffect.

Het verkeerde geluid

Oefentips en na het lezen

☆ 1 Oefentips

- Lees de tekst eerst rustig door. Zorg dat iedereen begrijpt wat er tijdens iedere vergissing gebeurt.
- Oefen daarna de stiltes vóór en na de verkeerde geluiden. De grap werkt het beste wanneer Ilyas de geluiden bloedserieus uitvoert en de andere lezers niet te snel reageren.
- Liv gebruikt twee verschillende stemmen: een spannende voorleesstem voor de verhaaldeeltes en haar gewone stem wanneer zij met de anderen praat.
- Alle geluidseffecten kunnen met de stem worden uitgevoerd. Er zijn geen apparaten of materialen nodig.

☆ 2 Na het lezen

Bespreek het verschil tussen letterlijk en figuurlijk taalgebruik. Zoek samen de zinnen op die Ilyas letterlijk heeft uitgevoerd:

- ☆ haar hart bonsde
- ☆ de stilte brak
- ☆ de spanning steeg
- ☆ een geluid zwelt aan
- ☆ de zaal barst los

